

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/fotorelacje/185166,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Za-kulisami-bezpieki-Jednostki-pomocnicze-UB-SB.html>
04.05.2024, 04:37

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa. Jednostki pomocnicze UB-SB na tle codziennego funkcjonowania aparatu represji PRL (1944-1990)” - Kraków, 18-19 maja 2023

W Centrum Edukacyjnym „Przystanek Historia” IPN w Krakowie odbyła się dwudniowa (18-19 maja 2023 r.) ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa. Jednostki pomocnicze UB-SB na tle codziennego funkcjonowania aparatu represji PRL (1944-1990)”.

Program konferencji

18 MAJA 2023

- **9.00-9.15** – otwarcie konferencji
- ▶ **9.15-10.30 - PANEL I - MBP jako pracodawca**, prowadzący: **dr Michał Wenklar** (OIPN w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie)
  - **9.15-9.30 - dr Justyna Dudek** (OIPN w Lublinie), *Zarabiać jak funkcjonariusz UB! Czyli ile? – uposażenie pracowników aparatu bezpieczeństwa w latach 1944-1956*
  - **9.30-9.45 - dr hab. Patryk Pleskot** (OIPN w Warszawie), *Za „żółtymi firankami”. Centralne i stołeczne struktury Konsumów MBP (1945-1954). Preliminaria badawcze*
  - **9.45-10.00 - Magdalena Dźwigał** (AIPN w Warszawie), *Organizacja i formy wczasów pracowniczych w aparacie bezpieczeństwa publicznego (1945-1954)*
  - **10.00-10.30** – dyskusja

10.30-10.45 – przerwa

Ogólnopolska konferencja naukowa

Ogólnopolska konferencja naukowa

Ogólnopolska konferencja naukowa

„Za kulisami
bezpieki...”. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

„Za kulisami
bezpieki...”. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

„Za kulisami
bezpieki...”. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

► **10.45-12.00 - PANEL II - Służba w resorcie**, prowadzący: **dr hab. Adam Dziurok** (OIPN w Katowicach, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

- **10.45-11.00 - dr hab. Robert Klementowski** (Uniwersytet Wrocławski), *Resortowy homo sovieticus w świetle obchodów 10 rocznicy PRL*
- **11.00-11.15 - dr Bogusław Wójcik** (OIPN w Rzeszowie), *Służba, życie rodzinne oraz pozycja społeczna funkcjonariuszy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych PRL w ujęciu Biuletynu Zarządu Polityczno-Wychowawczego MSW w latach 1981-1989*
- **11.15-11.30 - dr Michał Sywula** (Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku), *Zmotoryzowane Odwody Milicji Obywatelskiej w Gdańsku - struktura organizacyjna, kadry, codzienna służba*
- **11.30-12.00** - dyskusja

12.00-12.15 - przerwa

Ogólnopolska
konferencja naukowa
„Za kulisami
bezpieki...”. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Ogólnopolska
konferencja naukowa
„Za kulisami
bezpieki...”. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

Ogólnopolska
konferencja naukowa
„Za kulisami
bezpieki...”. Fot.
Agnieszka Masiowska
(IPN)

► **12.15-13.30 - PANEL III - Łączność bezpieczeństwa**, prowadzący: **dr Anna Czocher** (OIPN w Krakowie, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II)

- **12.15-12.30 - dr Tomasz Czarnota** (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), *Poczta specjalna resortów bezpieczeństwa publicznego i spraw wewnętrznych - funkcje i organizacja*
- **12.30-12.45 - dr Witold Bagiński** (AIPN w Warszawie), *Służba szyfrowa MBP w latach 1945-1954*
- **12.45-13.00 - Witold Sobócki** (OIPN w Poznaniu), *Urządzenia szyfrujące DUDEK w pracy Służby Bezpieczeństwa*
- **13.00-13.30** - dyskusja

13.30-14.15 – przerwa

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

► **14.15-15.45 - PANEL IV - Wyposażenie i formacje pomocnicze**, prowadzący: **dr Witold Bagieński** (AIPN w Warszawie)

- **14.15-14.30 - Kamil Margielewicz** (Uniwersytet Śląski w Katowicach), *Bronia wykorzystywana przez UB/SB w latach 40. XX wieku*
- **14.30-14.45 - dr Monika Komaniecka-Łyp** (OIPN w Krakowie), *Flota samochodowa Biura „B” MSW. Transport jako warunek pracy pionu obserwacyjnego*
- **14.45-15.00 - dr Daniel Czerwiński** (OIPN w Gdańsku), *Funkcjonowanie i działalność Wydziału Kontroli Ruchu Granicznego KW MO w Gdańsku*
- **15.00-15.15 - dr Bartosz Kapuściak** (OIPN w Katowicach, Wojskowe Biuro Historyczne) – *Pułk Ochrony i Regulacji Ruchu Wojskowej Służby Wewnętrznej jako organ bezpieczeństwa państwa?*
- **15.15-15.45** – dyskusja

19 MAJA 2023

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

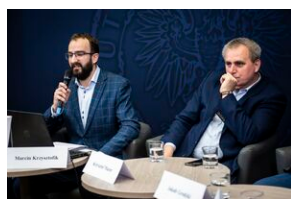
► **9.00-10.30 - PANEL I - Nabór, szkolenie i problemy socjalno-bytowe**, prowadzący: **dr Bartosz Kapuściak** (OIPN w Katowicach, Wojskowe Biuro Historyczne)

- **9.00-9.15 - dr hab. Daniel Wicenty** (OIPN w Gdańsku), *Wejście do resortu: bagaż społeczny i kulturowy nowo przyjętych funkcjonariuszy SB. Hipotezy, tropy, wstępne obserwacje*
- **9.15-9.30 - prok. Andrzej Golec** (IPN w Warszawie), *Od Kujbyszewa do Legionowa - historia szkolnictwa resortowego UB/SB MSW. Perspektywa historyczna i prawna w świetle zapisów ustaw i orzeczeń procesów lustracyjnych*
- **9.30-9.45 - dr Grzegorz Wołk** (IPN w Warszawie), *Resortowa Alma Mater. Akademia Spraw Wewnętrznych 1972-1990*
- **9.45-10.00 - Bernard Sobiczewski** (OIPN w Warszawie), *„Sytuacja mięsa i wędlin jest wszystkim znana i komentarze w tej sprawie są zbyteczne”. Problemy socjalno-bytowe funkcjonariuszy KW MO/WUSW w Siedlcach w latach 1975-1989 w świetle akt KZ PZPR*
- **10.00-10.30 - dyskusja**

10.30-10.45 - przerwa

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Masiowska (IPN)

► **10.45-12.00 - PANEL II - Aparat terenowy bezpieczeństwa**, prowadzący: **dr Wojciech Frazik** (OIPN w Krakowie)

- **10.45-11.00 - Marcin Krzysztofik** (OIPN w Lublinie), *Udział pionów pomocniczych Służby Bezpieczeństwa w rozpracowaniu Józefa Franczaka ps. „Laluś”*
- **11.00-11.15 - Krzysztof Mazur** (OIPN w Poznaniu), *Gmach bezpieczeństwa zamiast szpitala. Powstanie i pierwsze miesiące działalności WUBP w Zielonej Górze*
- **11.15-11.30 - Jakub Grodzki** (OIPN w Białymstoku), *Relacje Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego z Milicją Obywatelską na terenie powiatu Bielsk Podlaski w latach 1944-1947*
- **11.30-12.00 - dyskusja**

12.00-12.15 - przerwa

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Maśłowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Maśłowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Maśłowska (IPN)

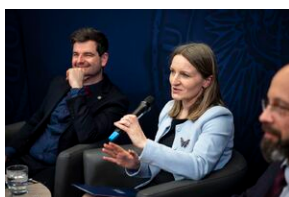
► **12.15-13.30 - PANEL III - Piony pomocnicze SB**, prowadzący: **dr Joanna Lubecka** (OIPN w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie)

- **12.15-12.30 - dr Zbigniew Łagosz** (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie), *Teatr na Tarczyńskiej w fotoplastikonie Urzędu Bezpieczeństwa. Zabójstwo Bohdana Piaseckiego a akcja kryptonim „Zapałka”*
- **12.30-12.45 - dr hab. Zbigniew Bereszyński** (badacz niezależny, Opole), *Piony „A”, „B”, „T” i „W” Służby Bezpieczeństwa w województwie opolskim. Potencjał organizacyjno-kadrowy, jego źródła i przemiany oraz dalsze losy funkcjonariuszy w warunkach przełomu ustrojowego*
- **12.45-13.00 - dr Marcin Kasprzycki** (OIPN w Krakowie), *Inspektorat Ochrony Funkcjonariuszy WUSW w Nowym Sącz 1985-1990*
- **13.00-13.30** - dyskusja

13.30-13.45 - przerwa

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Maśłowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Maśłowska (IPN)

Ogólnopolska konferencja naukowa „Za kulisami bezpieczeństwa...”. Fot. Agnieszka Maśłowska (IPN)

► **13.45-15.00 - PANEL IV - Resortowe kadry**, prowadzący: **dr Michał Wenklar** (OIPN w Krakowie, Akademia Ignatianum w Krakowie)

- **13.45-14.00 - Jarosław Ptak** (OIPN w Krakowie), *„Instrukcja personalna (...) ignorowana jest przez niektórych kierowników WUBP w sposób karygodny”. O nieprawidłowościach przy obsadzaniu stanowisk na przykładzie kadry kierowniczej terenowych urzędów bezpieczeństwa publicznego województwa krakowskiego*

(1945–1956).

- **14.00-14.15 - Marcin Antczak** (Szkola Doktorska Nauk Humanistycznych – Uniwersytet Łódzki), *Wiera Żadziwicz i Wanda Samarska – kobiety w „służbach pomocniczych” łódzkiej bezpieki*
- **14.15-14.30 - dr hab. Łucja Marek** (OIPN w Krakowie), *„Rodzina milicyjna – wzorem rodziny socjalistycznej”. O roli Kół Rodziny Milicyjnej w kształtowaniu światopoglądu środowiska SB i MO*
- **14.30-15.00** – dyskusja
- **15.00** – zamknięcie konferencji

Koordynatorzy konferencji:

- dr Witold Bagieński, witold.bagienski@ipn.gov.pl
- dr Elżbieta Pietrzyk-Dąbrowska, elzbieta.pietrzyk@ipn.gov.pl